

Mi a baj a hűséggel?

Lekció: Lk 5,1-11/Textus: 2Pét 1,3-11

2018. augusztus 12.

A textusban felolvasott levélrészlet témaválasztása olyan, amit megszoktunk az apostoli levelekben: elhívás, kiválasztás, kegyesség. Talán egyetlen rövid mondatrész kivételével, mely szerint „*isten természet részesei lettünk*” – ami esetleg még megmozgat némelyeket, a szakasz többi része azt hiszem, elsőre nem hoz mellbevágóan új gondolatokat a többség számára. Éppen ezért kicsit távolabbról szeretném indítani ezt az igehirdetést – remélve, hogy majd nagyon is közel jön hozzánk ez az igeszakasz.

Néhány héttel ezelőtt egy kilátóban ültem csendben, amikor akaratlanul is fültanúja lettem két srác beszélgetésének. A húszas éveik végén, a harmincasok elején lehettek, közös barátaikat sorolva azt taglalták, kinek hogyan ment tönkre, hogyan hullott szét a párkapcsolata. Egyikük őszinte keserűséggel és megtörtséggel számolt be valakiről, aki tíz éve együtt volt már a társával, amikor a társ, a nő egyik pillanatról a másikra kilépett a kapcsolatból. A srác nem talált magyarázatot a történetekre. De a beszámolója egyáltalán nem egyedülálló. A neten egy blog-bejegyzésben találkoztam egy fiatal nő írásával. Arról írt, hogy kapcsolatba került egy férfivel, szinte mesébe illő az a harmónia, ahogyan egymásra találtak, sétálnak az utcán kéz a kézben, minden gyönyörű – de egyszer csak szívébe hasít a gondolat: vajon meddig lesz ez így? Elárasztja a jeges rémület, és érzed a szavaiból, hogy nem talál biztonságot, nem talál kapaszkodót ebben a kérdésben. Mert tényleg nincs biztonság. Olyan világban élünk, amikor felnőtt emberek sms-ben mondanak fel több évtizedes kapcsolatokat. Váratlanul érkezik egy üzenet: „sajnos már nem tudlak úgy szeretni, ahogy régen szerettelek, és nem akarok neked rosszat.” – Klakk. Ennyi. Vége.

Ez a könnyedség, komolytalanság, hűtlenség megjelenik a párkapcsolatok mellett a barátságokban is. Olyan könnyen el tud tűnni egy barát, vagy akár a barátok sokasága az ember életéből! Ismerek egy házaspárt, akik elvesztették a három éves gyermeküket egy súlyos rákos betegségben. S amikor ez megtörtént, a barátaik nagy része is eltűnt az életükből, mert nem tudtak mit kezdeni azzal a drámával, ami nekik osztályrészül jutott. Alig maradt meg valaki mellettük.

Ez az a valóság, ami körülvesz bennünket. Vajon ebben a valóságban keresztény emberként mi hogyan állunk meg? Vajon az, ami élet-halál kérdése, számunkra valóban élet-halál kérdésének a súlyával jelenik meg? Mi kell ahhoz, hogy így legyen? Keresztényként, ha házasságot kötünk, holtomiglan – holtodiglan szövetkezünk egymással. Amikor megkeresztelkedünk, Isten és a gyülekezet színe előtt azt ígérjük és fogadjuk, hogy Jézus Krisztusnak egész életünkben hűséges követői, a református anyaszentegyházunk hűséges, úrvacsorával élő tagjai leszünk. Akik itt vagyunk, sokan megfogadtuk ezt. De vajon mindenki komolyan gondolja ezt a fogadalmat? Vagy csak ideig-óráig tart itt az ígéret sokakat, és ha a dolgok nem a várakozásuknak megfelelően alakulnak, akkor egy ponton váratlanul, vagy talán nem is annyira váratlanul veszik a kalapjukat és elköszönnek? Vagy inkább el se köszönnek, egyszerűen csak lelépnek, sosem látjuk őket többé?

Arról szeretnék ma beszélni, hogy mi a baj a hűséggel - és nem tudok rá választ adni! De határozottan látom, hogy mind a szélesebb társadalomban és kultúrában, mind az Isten népében nagyon nagy baj van a hűséggel. A gyülekezetünkben visszatérően súlyos házassági válságok, válások sorakoznak előttem. Hűtlenség a házasságban, hűtlenség az emberi kapcsolatokban, hűtlenség a barátságokban, hűtlenség a testvérek, a gyülekezet, Isten népe felé, hűtlenség Isten felé. Nagyon hamar elfáradunk, feladjuk, kilépünk, tovább állunk. Valaki nemrég egy e-mail-ben utalt arra, hogy András – rám vonatkozott a mondata – már hosszabb ideje üti a vészharangot a házasságok kapcsán; és aki rendszeresen jár a közösségünkbe, tudja jól, hogy ez így igaz. És ha Isten megadja, akkor az elkövetkezendőkben még sokkal inkább fogom ütni a vészharangot.

Mégpedig azért, mert a házasságok válsága, a gyülekezetben élő keresztények közötti tartós házassági szövetségek felbomlása, a házassági elválások sora – mindez „csak” tünet! Látványos tünete, látványos megjelenési formája annak a sokkal mélyebb valóságnak, mennyire meggyengült a hűség, a hit, a szeretet a gyülekezetben.

Hogyan kapcsolódik mindez ahhoz az igeszakaszhoz, amit Péter apostol leveléből felolvastunk? Úgy, hogy Péter apostol biztatja, buzdítja a hallgatóit: „igyekezzetek megerősíteni az elhívásokat!” Ez a végső summája ennek a résznek: „emberek, erősítsétek meg a Krisztusban való elhívásokat, hogy ne boruljatok meg, ne essetek el, ne valljatok kudarcot!” A Szentlélek ugyanezt a buzdítást akarja ma elvégezni a mi szívünkben is, így akar megeleveníteni minket. Meg akarja erősíteni az elhívásunkat, ha volt; el akar hívni bennünket, ha még nem volt - éppen azért, hogy a hűség területén végre elkezdjen történni bennünk a változás, a gyógyulás.

Három pontban szeretném ezt végigtekinteni a bibliai rész alapján.

1. Nézzük rá, mi az a helyzet, amiben a levél hallgatói vannak, és amiben mi is vagyunk!
2. Mi az az elhívás, amire Péter emlékeztetni akarja őket?
3. Mit jelent ennek a kimunkálása?

1. Milyen lehetett a levél hallgatóinak a helyzete, kereszténysége, és hogyan kapcsolódik ez hozzánk?

A keresztény gyülekezet mindig egy konkrét helyzetben van. Az apostoli levél soha nem általános kifejtése valamiféle örök érvényű teológiai igazságoknak, hanem mindig az Evangélium, az örömhír fényében adott konkrét reakció egy konkrét közösség konkrét helyzetére, valóságos kihívásaira. Ez a reakció egyrészt pásztori: meg akarja erősíteni a keresztény gyülekezetet a hitükben, az identitásukban – másrészt missziói, hiszen a megerősítésnek, az átformálódásnak, megújulásnak mindig az a célja, hogy betöltsék küldetésüket a világban, amire Isten népeként elhívtak.

A Péter által megszólított közösség konkrét lelki, hitbeli helyzetét tekintve igencsak furcsa részletek derülnek ki a levél folytatásából. Szó van itt angyalokról, a nemzetségtáblázatokkal kapcsolatos vitákról, utolsó időkről, a világ elmúlásáról. Már ekkor felüti a fejét a gyülekezetben egy tévtanítás, ami teljes egészében majd csak a második századi keresztények életében bontakozik ki, de már itt is jelen van, és el akarja nyelni az Evangélium igazságát. A tévtanítás sohasem elvi kérdés csupán, amin teológusok ártalmatlanul elvitatkoznak - a tévtanítás ledarálja a keresztény gyülekezet karakterét, jellemét, életét, mindenét. A tévtanítás, ugyanúgy, mint a tiszta Evangélium, az életről szól, arról, hogy világít-e Isten népe isten terve szerint a világban; konkrét és húsbavágó, élet és halál kérdése.

Három jellemzőjét szeretném ismertetni annak a lelki valóságnak, ami a Péter apostol által megszólított keresztény közösséget körülvette, utána pedig ezt a hármat (alapvetően három nagy szakadást) párhuzamba szeretném hozni azzal, milyen helyzetben vagyunk mi, mai keresztények.

1. **Az Evangélium üzenete a tévtanítók munkálkodása kapcsán egyre inkább kiszakad az eredeti őszövségi, apostoli tradícióból,** és egyre inkább a saját szájuk íze szerint kezdik azt magyarázni. Ezzel szemben Péter apostol nagyon keményen azt írja: „*tudnotok kell, hogy az Írás egyetlen próféciája sem ered önkényes magyarázatból. Sohasem ember akaratából származott a prófécia, Isten igéje, hanem a Szentlélektől.*” Újra és újra vissza akarja őket gyökereztetni a Biblia nagy igazságaiba, ahonnan a tévtanítók kiszakítani igyekeznek őket.

2. **Elszakad egymástól a hit (hogyan mit hiszünk), meg az élet (hogyan hogyan élünk).** Ilyen módon eltávolodik az Istennek kedves, szent életnek még a vágya is a szívekből. A gyülekezetet romboló tévtanítás szerint ugyanis a lényeg az, hogy megvilágosodj az ismerettedben. Eljuss egyfajta belső megvilágosodásra, s amikor ez elérkezik, akkor rá fogsz jönni, hogy nem számít, mit kezdesz a tesseddel; nem számít, hogyan élsz, mert ebben a világosságban te már túl vagy ezen. Ebből az irányzatból nőtt ki későbbiekben a gnoszticizmus, melynek követői hihetetlenül kicsapongó életgyakorlatot valósítottak meg. Elszakadt a hit az erkölctől. És ha valaki azt mondta: össze kellene ezeket tartani, arra az volt a válasz: te még nem látsz tisztán, még nem vagy eléggé megvilágosodott.
3. **Elszakad egymástól a jelen és a jövő.** A Biblia nagy történetének ugyanis része az az igazság, ami a jövőhöz tartozik: hogy Isten egy napon eljön, megítéli az egész teremtett világot, az Ő színe előtt meg kell állnia minden embernek. És ezen a napon, ebben az órában, amikor Jézus visszajön ítélni élőket és holtakat, Isten újjá teremti az egész világot, kiradírozza a gonoszságot, álnokságot, a bűnt; és egy olyan világot teremt, ahol nem lesz többé semmi fájdalom, bűn, halál, pusztulás. A tévtanítók tagadják ezt, gúnyolódnak rajta, hogy késik Jézus visszajövetele, kétségbe vonják, hogy lesznek utolsó idők és lesz ítélet.

Ha azonban a hitnek nincs köze az erkölchöz, és ha egyébként sem lesz vég, nem lesz ítélet – akkor mindenki gátlástalanul átadhatja magát annak, ami neki tetszik. Ez az a lelki valóság, amelynek közepette az apostol meg akarja erősíteni a keresztény gyülekezetet. És ez a valóság valamilyen formában megjelenik a mai szélsőségesen individualista és relativista korunkban is.

1. Az Evangélium kiszakad az újszövetségi, apostoli tradíciókból. Hányszor halljuk az ilyen kezdetű mondatokat, fejtegetéseket: „*az Evangélium az én értelmezésem szerint*” ezt és ezt jelenti. Szabad értelmezések, szabad asszociációk, szabad magyarázatok és szabad következtetések. S ha ennek már egyáltalán semmi köze sincs az Evangélium eredeti, krisztusi üzenetéhez – nem baj, fő, hogy a modern fülek számára befogadható legyen és kellemesen csengjen! A régi értelmezéseket szabadon felül lehet írni. A klasszikus keresztény bibliai beágyazottságot is. Újrakeretezik, újrafogalmazák sokan az evangéliumi igazságokat. Mindez összecseng az alapvető kérdésünkkel: mi a baj a hűséggel? Egyik alapvető baj a hűséggel az, hogy a modern ember önmagát tartja a végső tekintélynek. Legfeljebb egy magunk által választott személy, szerző, irányzat lehet a végső tekintély, de ez szabadon változhat, ha egyszer majd másként akarjuk. Az Evangélium igazsága megszűnik végső tekintélynek lenni, kiszakad a bibliai beágyazottságból, és bekerül az önmegvalósítás, az önmegváltás alternatíváinak, a pszichológiai kategóriáknak a (gyakran ezoterikus szálakkal is átszőtt) valóságába. Minden az egyénről szól.
2. Elszakad a hit és az erkölcs. Ez a mai keresztény gyülekezet valósága is. Mivel én vagyok a végső tekintély - nem így mondjuk, de ez formál minket, ilyen világban élünk – ezért az etikára nézve én döntöm el, mi jó és mi rossz. Én döntöm el, mit tartok igaznak és mit nem tartok annak. Észre sem vesszük, hogy mennyire a korszellem, bibliai szóval: a világ határoz meg minket, keresztényeket is. Hadd mondjak erre egy példát! A nyugati világ mindazt, amit a Biblia a szexualitás, a házassági hűség terén engedetlenségnek, bűnnek nevez – egyáltalán nem tartja annak. Amit az Ige bűnnek nevez, az ma bevett szokás, nagyrészt a konzervatív körökben is elfogadott társadalmi gyakorlat. Párezer kilométerrel arrébb egy tradicionális indiai kultúrában azonban még sokkal nagyobb szentsége van a házasságnak, a férfi és nő közötti hűségnek. A pogányok, a hinduk sokkal következetesebben bűnnek tartják azt, amit a Biblia bűnnek nevez a nemiség terén! Ugyanakkor a nyugati kultúrában mi hihetetlenül érzékenyek vagyunk mindenre, ami kirekesztés, ami rasszizmus. Bűn a kirekesztés a Biblia szerint? Igen, bűn! És ugyanakkor alapeleme a hindu kultúrának, a szívekből kitörő kasztrandszernek. Mindez világosan láttatja azt, mennyire készek, képesek vagyunk a Biblia igazságait a saját világképünk, kultúránk alapján alakítani. Azért szakad el az életünkben a hit

az erkölcstől, mert azt tartjuk: teljes bátorsággal, lazán felülírhatjuk Isten ígéjének a kijelentéseit, útmutatásait.

3. Elszakad a jelen és a jövő, elsötétül az eszkatológiai horizont. Eltűnt, elhomályosult előttünk is az, hogy Isten új eget és új földet teremt, és amint Isten megújítja ezt az egész teremtett világot, annak része az ítélet. Minden embernek egy napon meg kell állnia Isten ítélőszéke előtt. Ha ez nincsen előttünk, akkor soha nem fogjuk átérezni annak a valóságát, ahogyan az ideiglenes és az örökkévaló valóság összekapcsolódik, ahogyan a jelen meghatározza az örökkévaló jövőt. Mert a jövő le van törölve.

Nagyon hasonló tehát Péter apostol kora a mi korunkhoz, az ő valóságuk a mi valóságunkhoz. Hogyan reagál Péter apostol erre a valóságra? Két dolgot tesz: emlékezteti a gyülekezetet a Krisztusban való dicsőséges elhívásra, valamint buzdítja és figyelmezteti őket ennek az elhívásnak a megélésére és kimunkálására. Erről a kettőről szeretnék én is beszélni a továbbiakban.

2. Mi az az elhívás, amiről az apostol beszél?

Péter ezt írja a levélben: *„az Ő isteni hatalma megajándékozott minket mindazzal, ami az életre és az Istennek kedves életre - az életre és a kegyességre szerepel a szövegben, de ez nehezen érthető ma - tehát az Istennek kedves életre - való, azáltal, hogy megismertük Őt, aki saját dicsőségével és erejével hívott el minket. Ezek által drága és hatalmas ígéreteket kaptunk, hogy általa isteni természet részesei legyetek, és megmeneküljetez attól a pusztulástól, amelyet a kívánság okoz a világban.”*

Az elhívás tehát Péter szerint magának Jézusnak a lényéből fakad. Jézus a saját dicsőségével és erejével hívott el. Erre emlékezteti őket, amikor a hűtlenség probléma-halmazával szembe találja magát. Ezt a szót, hogy saját „erejével”, inkább úgy fordíthatnánk: nagyszerűségével, igazságával, csodálatos jellemével. Azt mondja ezzel az apostol, hogy Jézus egyedi dicsősége és utánozhatatlan jelleme, igazsága, jósága az, amit az elhívásban az övéi megismertek. Ez nem valami elvont dolog. Olvastuk az istentisztelet elején a lekciónban a történetet, ahogyan maga Péter átélte Jézusnak az elhívásával. Elevenítsük fel ezt a történetet! Amikor a halfogás története játszódik, Péter már egy ideje követi Jézust, már egy kicsit ismeri, már alakul a kapcsolat közöttük. Jézus a szolgálata egy alkalmával megjelenik a Genezáreti tó partján a halászok között, és megkéri Pétert, vegye be őt a csónakjába és evezzenek beljebb a vízben. Ez fizika: a víz vezeti a hangot, ha beljebb mennek, jobban hallatszik a tanítás a parton. Jézus tanít, hirdeti az Isten uralmát, Péter pedig hallgatja őt a sokasággal együtt. Aztán egy ponton személyessé válik a történet. Azt kéri Jézus Pétertől: evezz a mélyre és vedd ki a hálót! Pedig egész éjjel fáradoztak, semmit nem fogtak, de Péter Jézus szavára kiveti a hálót. És amikor váratlanul hihetetlen mennyiségű halat fognak, akkor Péter nem ugrálni kezd örömeiben a nagy fogás fölött, hanem csendben leborul és azt mondja: *„menj el, Uram, tőlem, mert bűnös ember vagyok!”* – Ez történik, amikor megjelenik Jézus dicsősége, nagyszerűsége, jósága, igazsága és szépsége! Ez az ember mély igaz reakciója: *„Menj el, Uram, tőlem!”* Mert amikor megjelenik a Szent, az isteni dicsőség Jézusban, amikor meglátod az Ő páratlan szépségét és igazságát, akkor nincs más, mint annak a látása és megvallása, hogy Ő szent, én pedig végletesen méltatlan és tisztátalan vagyok. Amikor az ebből a látásból fakadó hódolat megszólal a szívünkben, Jézus válasza ez: *„embereket fogsz halászni.”* Ez az elhívás. Így történik.

Szeretném nagyon hangsúlyossá tenni a szívetekben ezt a mély belerendülést! Az Isten iránti csodálatot, ami együtt jár az önmagunk fölötti megszorodással, néha ijedelemmel! Mert ez minden elhíváshoz hozzátartozik.

Ha keresztény vagy, kérlek ezen a ponton nézz rá arra, hogyan volt az, amikor Jézus téged elhívott! A mai istentiszteleten az a visszatérő kérdésünk: mi a baj a hűséggel? Mi a baj az elhívott keresztények hűségével?

Nem lehet nagyon merev kategóriákban fogalmazni, mégis, szemlélve a közösséget, egyre erőteljesebb benyomásom az, hogy **a hűséggel kapcsolatos problémáink egyik alapvető gyökere, hogy sokak elhívása ma a keresztény gyülekezetben nem annyira Jézusnak a páratlan dicsőséges gyönyörű szent jelenlétéből fakad, hanem sokkal inkább saját hiányaiból és szükségéből.** Ahogyan folyamatában történik az elhívás, nem lehet mereven elválasztani ezt a kettőt egymástól. Hiszen vihet engem számtalan hiányom és szükségem (párkapcsolat, egészség – betegség kérdése, munkahelyi probléma, ambícióim, önmagában az üres élet nyomasztó súlya) Isten felé. Visz is, jó is ez; a szükség sokakat elvezet oda, hogy belépjenek a Krisztussal való kapcsolatba - de végzetes hiba, ha mindvégig a szükséged marad a döntő, és Jézust egyszerűen csak mint erőt és megoldást illeszted a szükségeid közé! Vizsgáld meg: nem lehet, hogy úgy tekintesz Rá (ezt valószínűleg így nem mondanád, de a lelked mélyén ráismerhetsz erre az elhibázott viszonyulásra): most ebben a vallásos világban Jézusnak nevezzük a megoldást, de akárminek is nevezhetném, a lényeg az, hogy az én szükségletem megoldódjon!” Ha ennyi neked Jézus, esetleg még egy kis jóleső érzelmi, spirituális színezettel felruházva – akkor az elhívásod nem elhívás! A szükség odavihetett Jézushoz, de meg kell történnie, hogy aztán egyre kevésbé számítson már, hogy a szükségleteidet hogyan tölti be - mert egyre jobban megismered, megérted Őt, mint páratlan Istent, és egyre jobban betölt, hogy ki Ő és milyen. Ha ez nem történik meg, akkor a kereszténységed nem más, mint a szükségeid körüli állandó forgás.

Mi a baj a keresztények hűségével? A szükségük körüli állandó forgás! Ha Jézusnak nem a lénye, szépsége, dicsősége ragadott meg, nem az, hogy Ő, a Szent eljött értem, eljött hozzám, a senkihez, ha nem ennek a csodálata, az emiatt érzett hódolat tölti be egyre inkább a szívünket – csak a szükségek és hiányok megoldásának az igénye, az nem elhívás. Abból nem fakad hűség!

Péter apostol arra szólítja fel a gyülekezetet a levélben: emlékezzetek, hogyan hívott el titeket Jézus! Arról beszél még: ebben az elhívásban mindennel megajándékozott minket, ami az életre, az istenfélő életre való. A kulcs pedig ez a különleges mondat: **„isteni természet részesei lettünk.”** A korabeli pogány világ használja ezt a kifejezést. A pogányság vágyakozik arra, hogy az elmúlást, a világnak a romlottságát, a pusztulást és a halált legyőzze - és ez nem más, mint hogy valamiképpen az isteni természet részese legyen. Ezt a pogány gondolatot használja Péter, hogy az Evangélium igazságáról beszéljen.

Amikor Jézus eljött az életedbe, leszállt rád a Szentlélek, újjá teremtett téged, eggyé tett az Atyával, beköltözött az életedbe Isten valósága. Krisztus elhívásában, a Szentlélek újjáteremtő ereje által, ahogy eggyé lettünk Krisztus halálával és a feltámadásával – az apostol szavai szerint isteni természet részesei lettünk. Persze tudom, hogy a mai ember kérdése nem az, hogyan lehetne isteni természet részese. A mai embernek az sem kérdés, mi lesz az örök élettel. Nem: a mai ember kérdése az, hogyan valósíthatom meg önmagam, hogyan lehetek igazán önmagam, hogyan lehetek igazán szabad? Elgondolkodtató azonban, hogy a mai ember ilyen kérdéseiben is van valami isteni. Mert ki az, aki önmagának a teljes ura egyedül, ha nem Isten? Ki az, aki önmagában teljesen szabad egyedül, ha nem Isten? Amikor a mai ember azt akarja, hogy teljesen szabad lehessen, megvalósítsa önmagát, bármikor bármit megtehessen, bármikor bármiből kiléphessen – akkor nem valami olyat kíván magának, ami isteni ajándék, isteni attribútum, ami csak Istennek van? És nem válasz erre a nagy paradoxon? A nagy paradoxon, mely szerint, ha teljesen kiszolgáltatod magad annak a Jézusnak, aki megjelenik és elhív; amikor teljesen lemondasz arról, hogy önmagadat megvalósítsd, Őbenne, az Istennel való megépült, helyreállt kapcsolatban teljesen visszakapod magad? S az ellenpróba: minél inkább annak kell történnie mindenben, amit én akarok, annál inkább annak a „mindennek” a foglya vagyok.

Isteni természet részesei lettünk. Emlékezzetek! – mondja Péter. Emlékezzetek az elhívásotokra! Nem tudsz mire emlékezni? Az se baj – ismerd el, hogy nincs mire emlékezned! Ha keresztény vagy, és csak a szükségeid körül forogtál, de ma rájöttél, hogy a Jézussal való kapcsolatod egészében csak önmagadról szólt, akkor

mond ki: most már meg kell térnem igazán! Oda kell fordulnom Hozzá igazán. El kell fordulnom attól, hogy mindig a saját hiányaimról és szükségeimről szóljon ez az egész!

3. Hogyan születik a hűség? Hogyan munkáljuk ki az elhívásunkat?

Az első dolog: **egy nagyon erős elhívás nagyon erős választ igényel.** Azt mondja Péter apostol: *„éppen ezért teljes igyekezettel törekedjete...”* Éppen ezért, éppen az elhívás dicsőséges volta miatt, ami minden szükségeset megad az istenfélő, neki kedves élethez; ami elégséges arra, hogy hűségesek maradjunk minden viszonyulásban – éppen ez hív arra, hogy minden erővel kimunkáljuk, megéljük azt, amit Krisztusban kaptunk. Arra kapunk ebben felhívást, hogy az életünk minden területét minden időben fordítsuk Jézus Krisztus felé. Nyilván ez egy életprogram, nem megy azonnal. Lépésenként, területről területre haladva válik valósággá. Rátérek a pénzügyeimre: így csináltam eddig? Most elkezdem Krisztushoz fordítani. Párkapcsolat kérdése? Munka? Pihenés, szórakozás? Mit jelent, ha ezt odafordítom Krisztushoz? Az egész élet egy nagy megtérés: újra és újra rá kell néznem az életem különböző részeire, odafordítani Krisztushoz. Ki kell munkálni, teljes erővel igyekezni, hogy ezt a hatalmas, dicsőséges elhívást megéljem, mindenhol, mindenkor, mindenben! És ha te azt mondod ma keresztényként, hogy ez neked túl nehéz, annak az az oka, hogy megfakult benned az elhívás szépsége és az ereje. Mert ha ez az elhívás hatalmas és dicsőséges, ha betölt Jézus szeretete, akkor ez nem lesz túl nehéz. Ha túl nehéz, akkor megfakult, vagy nem volt elhívás.

Végző értelemben az, hogy kimunkálom-e az elhívás valóságát, megmaradok-e a hűségben az élet különböző területein – hit kérdése. Hiszem-e, hogy mindaz, amit Krisztusban kaptunk, elégséges ahhoz, hogy megmaradjak a Neki kedves, hűséges életben? Hitkérdés! A hűség hit kérdése. Úgy a magyar nyelvben, mint a görög nyelvben, az Újszövetség nyelvén ez egy kifejezés, egy szótő. A régiek így mondták: „légy hív mindhalálig!” Légy hűséges, légy hív, lággy hívó! Ezért emlékeztet Péter: hiszed-e ezt az elhívást, amikor küzdesz az élethelyzetekben?

Mire törekedjünk a kimunkálás során? Hét dolgot sorol fel az apostol: *„a hitetekben mutassatok igaz emberséget, az igaz emberséghez ismeretet, aztán önuralmat, alázatosságot, kegyességet, testvéri szeretetet, minden ember iránti szeretetet!”*

Két hangsúlyos dolog van: egyik általában a felsorolással kapcsolatos, a másik az önuralomról és az állhatatosságról szól.

A felsorolásról általában: nagyon fontos látni, hogy a hittel kezdődik, és a szeretettel (a görög agapé szeretettel) végződik. Sok ehhez hasonló erény-lista volt a korabeli pogány világban is. De éppen attól lesz bármilyen lista keresztény, hogy a hittel kezdődik, abból indul, az elhívásból és az ebben való hitből fakad, és a másik ember és Isten iránti szeretethez érkezik. Ha a fának a gyökere a hit, a gyümölcse, a koronája a szeretet. Bármilyen erény ugyanis, amit kimunkálsz magadban, pl. azt mondod: neked van önuralmad, mert már lemondta erről vagy arról a szerről, megálltál egy hamis úton: ha nem a hitből fakad és nem a szeretetben végződik, akkor rólad szól. És akkor lehet, hogy van önuralmad, és nagyot haladtál előre az életben, csak megjelent mellé a büszkeség, és megjelent mellé a mások lenézése. Mert nekem van, nekik pedig még nincsen önuralmuk. És így bármilyen erényt behelyettesíthetsz. Ha nem a hitből, Krisztus elhívásából indul és nem az isteni szeretetre mutat – akkor elfelejthetitek az erény-listát.

A másik az önuralom és állhatatosság kérdése, ami kulcskérdés. Arra a kérdésre keressük a választ, mi a baj a hűséggel, a keresztények hűségével. Érzésem szerint ezen a ponton csúszik el a dolog. Az önuralom és az állhatatosság két olyan, Krisztus elhívásából fakadó jellemvonás, erény, ami maximálisan szembe megy a valamennyiünket formáló jelenkori kultúrával, amit az anyatejjel szív magába a mai világ. Ebben látom a

meggyengülésünknek és az összetörtségünknek az okát. Mert **hűségnek maradni a házastárshoz, a barátához, a gyülekezethez, Istenhez nem lehet önuralom és állhatatosság nélkül. Az önuralom azt jelenti, hogy Krisztusra nézve, az ő jelenlétének erejéből fékezem azokat a vágyaimat és kívánságaimat, amelyek a kapcsolatokat felborítanák.** Ez az önuralom azért hihetetlenül nehéz, mert minden arra mutat, hogy a vágyaknak és kívánságoknak engedni kell. Azonnal tedd meg! Azonnal éld ki! Éljed meg, amire szükséged van! Jogod van megélni a szerelmet. Mi írhatja ezt fölül, milyen kötelék, milyen hűség? Jogod van megélni a romantikát. Ha úgy érzed, hogy elfáradtál, és ki kell magadat ütni, keresztény emberként jogod van erre is! Ennyit csak megengedhet az ember magának! Ha nagyon sok pénz kell egy élmény megszerzésére, jogom van akármennyit költeni rá, ki kérhetné számon? - De ezek a dolgok közben aláássák és ledarálják a kapcsolatokat. Önuralom nélkül nincs hűség! Nem véletlen, hogy a Tízparancsolat utolsó pontja így hangzik: ne kívánd! Ne kívánd a másik feleségét! (A férjét se, bár az itt nem szerepel.) Ne kívánd másnak a vagyonát, a nyaralását, az egészségét, az eszét stb.! Úgy tűnik, mintha lenne valami bennünk mélyen megbúvó bűnűtség, hogy nem tudunk nemet mondani a saját szívünk követeléseire. A házassági válság, amivel kezdtük – tünet! A baj mélyebben húzódik, és ez a „mélyebb” az a szívünkbe a világ által mélyen bevéselt elképzelés, hogy nekünk minden jár és mindenhez jogunk van, és akkor tud kiteljesedni az életünk, ha saját vágyainknak mindig teret adunk. Nincs olyan kapcsolat, hogy ne kívánjunk meg valami mást. De az önuralom a kulcs! Hogy Krisztusban gyakoroljuk az önuralmat vagy nem – ezen múlik, hogy lesz-e hűség, vagy nem.

Ugyanez az erőtlenség jelenik meg ott, ahol állhatatlanok vagyunk. Mintha nem bírnánk elhordozni a nehézségeket, a kényelmetlenségeket, a vágyaink nem teljesülését. Mintha nem bírnánk elhordozni ma már semmilyen küzdelmet. Az állhatatosság azt jelenti, hogy Krisztusra nézve, és az Ő ígéretére nézve, az örök élet és az örök ítélet valóságára nézve nem adom fel! Mert ahogy Pál apostol mondja egy másik helyen: „ennek a jelenvaló világnak a szenvedései, a nehézségei semmik ahhoz az örökkévaló dicsőséghez képest, ami vár ránk!” – ez a keresztény reménység.

A régiak bölcsék voltak, és pontosan tudták mindezt, amiről beszéltem. Visszatérve a házassági hűséghez: néztek meg, mit fogadunk meg a házassági esküben! „Vele megelégszem.” – ez semmi más, mint önuralom! Van három milliárd másik férfi vagy nő a földön, vagy több – de vele megelégszem. „Őt sem egészségében, sem betegségében; sem boldog, sem boldogtalan voltában hitetlenül (hűtlenül!) el nem hagyom.” Mi ez, ha nem az állhatatosság? Valahogy kibírom. Szétbomlott házasságokra nézek, és azt látom: lehet, hogy csak ki kellett volna bírniuk egy pár évet, vagy pár évtizedet – de nem bírták ki!

Mi a baj a hűséggel? Az, hogy nincs helye az állhatatosságnak, és nincs helye az önuralomnak a mai keresztény tanítvány életében. Azért nincs helye, mert az egész kultúra, amiben élünk, minden hatalmával és erejével ledarálja bennünk ezeket.

Befejezésül: azzal buzdít Péter apostol, hogy *„ha ezek megvannak és gyarapodnak bennetek, nem lesztek a mi Urunk Jézus Krisztus ismeretében sem tétlenek, sem terméketlenek (gyümölcstelenek). Akiben pedig ezek nincsenek meg, az vak, rövidlátó, és elfeledkezik arról, hogy régi bűneiből megtisztult.”*

Azt hiszem, igen szofisztikált és túlbonyolított világunkban fontos meghallanunk az Evangéliumnak ezt az egyszerűségét. Péter apostol nagyon sarkosan fogalmaz: vagy megéljük Krisztus dicsőséges elhívásából fakadóan mindezt (erre hív, erre emlékeztet, ez a gyümölcsöző élet Krisztusban, még akkor is, ha ez nem jelenti azt, hogy ne buknánk el, ne vétkeznénk, ne küszködnénk, ne szorulnánk kegyelemre és bocsánatra) – vagy pedig, miközben hihetetlenül meggyőző érveink vannak arra nézve, miért léptünk ki a hűségből, a hit, az ismeret, az önuralom hiányában vakok, terméketlenek és gyümölcstelenek leszünk Isten előtt. S tud-

játok, megrendítő a mai keresztény ember laza válasza minderre: „ha gyümölcstelen vagyok, hát gyümölcstelen vagyok! Jézus akkor is szeret!” Csak ne feledjük, hogy a gyümölcstelen fa, a terméketlen szőlő képe mit jelent a Bibliában! Amikor Isten így beszél az Ő népéről újra és újra, akár az Ó-, akár az Újszövetségben - az összes ilyen kép arról beszél, hogy Isten hűséges, kivár, türelmes, Isten eljön, megnézi az ő gyümölcsfáját, megöntözi a szőlőjét, várja, várja, várja a gyümölcsöt – de ha a fa végül sem hoz gyümölcsöt, akkor egy ponton kivágja és elégeti.

Mi a baj a hűséggel? Hogy nem vesszük komolyan, hogy az Evangélium tulajdonképpen egyszerű. És hogy az Isten arra hív, hogy lássuk az Ő dicsőségét, szeretetét, nagyságát. Lássuk meg hatalmas erejét abban, ahogyan Ő önuralmat gyakorolt, lemondott az életéről, lemondott a jogairól, lemondott az egészségéről, a fiatalságáról, lemondott mindenről. Odament a keresztre, odaadta az életét, odament a halálba azért, hogy feltámadásával gyümölcsöt, életet szerezzen nekünk!

Ámen

(Lovas András)